

СЕКЦІЯ 3

НАСКРІЗНА МОВНА ТРАЄКТОРІЯ ЯК СКЛАДНИК МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

УДК 372.881.1, 811.162.1

Бондарчук Л. М.,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та літератури
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ЕКОНОМІСТІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

***Анотація.** У статті розглянуто особливості викладання польської мови для студентів в економічному ВНЗ. Проаналізовано окремі інтерактивні методи, що сприяють вивченню польської мови як іноземної в умовах євроінтеграційних викликів сучасного суспільства.*

***Ключові слова:** польська мова, інтерактивні методи, професійна освіта.*

***Аннотация.** В статье рассмотрены особенности преподавания польского языка для студентов в экономическом вузе. Проанализированы отдельные интерактивные методы, способствующие изучению польского языка как иностранного в условиях евроинтеграционных вызовов современного общества.*

***Ключевые слова:** польский язык, интерактивные методы, профессиональное образование.*

***Summary.** The article describes the features of the Polish language teaching in an economic institution. Some interactive methods of promoting the study of Polish as a foreign language in the conditions of European integration and challenges of modern academic process are analysed.*

***Key words.** The Polish language, interactive methods, vocational education.*

Вища професійна освіта в Україні переживає сьогодні складний період реформування, спрямованого на підвищення рівня професійної освіти, гуманізації освітніх процесів, активне введення інноваційних інструментів у навчання, а також створення такої освітньої парадигми, де лінгвокультурний складник, водно-

час із фаховим навчанням, є одним із найважливіших чинників формування професіонала європейського рівня. Як зазначає О. В. Хоменко, «динамізм суспільного життя в умовах глобалізації ставить перед вищою професійною школою завдання підготовки фахівців, здатних швидко адаптуватися до економічних, соціальних, політичних та культурних змін в глобальному полікультурному та багатомовному світі, здатних почувати себе впевнено на ринку праці, готових до самоорганізації, самостановлення, духовного розвитку. Тобто, перш за все, йдеться про активну полікультурну та багатомовну особистість. Все це потребує якісної системи іншомовної підготовки майбутніх фахівців, зокрема економічних спеціальностей, яка відповідає об'єктивним вимогам сьогодення» [1, с. 3].

Власне полікультурність та багатомовність, поєднані з високим рівнем знань у професійній сфері, формують сучасного економіста світового рівня. Саме тому введення польської мови до циклу дисциплін немовного ВНЗ є надзвичайно актуальним та важливим, адже польсько-українська співпраця сьогодні переживає надзвичайне піднесення. Цьому сприяє і євроінтеграційний вектор розвитку України, і геополітичні умови розташування обох держав, і спільне історичне минуле. 19 травня 2014 року у Варшавському університеті відбулася зустріч Конференції ректорів академічних шкіл Польщі та Спілки ректорів вищих навчальних закладів України. Її результатом стало підписання Угоди про співробітництво між Конференцією ректорів академічних шкіл Польщі та Спілкою ректорів вищих навчальних закладів України. Метою цієї зустрічі стало створення двостороннього партнерства на рівні національних ректорських об'єднань задля підтримки, розширення та просування українсько-польських відносин у сфері вищої освіти та наукових досліджень, посилення співпраці у сфері академічних обмінів, реалізація спільних дослідницьких проєктів, використання досягнень науковців обох країн для розвитку науки в Україні та Польщі [2].

Курс польської мови в економічному ВНЗ покликаний надати студентам факультету міжнародної економіки і менеджменту додаткові переваги на сучасному ринку професіоналів. У курсі передбачене практичне засвоєння студентами польської мови та нормативної бази її функціонування в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях у різних сферах професійної діяльності та побуту, формування у студентів лінгвокраїнознавчої компетенції тощо.

Вивчення курсу «Польська мова» в економічному ВНЗ, безумовно, має професійне спрямування, зорієнтоване на формування

у студентів умінь і навичок аудіювання, усного та писемного мовнолігичного й діалогічного мовлення відповідно до тематичного та граматичного обсягу. Засвоєння структури польської мови відбувається в типових комунікативних контекстах і основних видах мовленнєвої діяльності за допомогою інноваційних методів викладання. На практиці інноваційні методи викладання польської мови сприяють підвищенню ефективності навчального процесу та рівня знань студентів. Як зазначає Галицька М.М., «одним із головних завдань сучасної освіти є виховання особистості, котра здатна пізнавати й творити культуру шляхом діалогічного спілкування, що вимагає від усіх учасників педагогічного процесу високого рівня комунікативної культури, комунікативної компетентності, розвинутих навичок спілкування. Вона можлива за умови правильно організованого міжкультурного діалогу. Останній має важливу розвивальну роль для сучасного суспільства та освіти людини, оскільки він здатен перетворити людину в представника іншої культури, що надає йому можливість до розуміння співрозмовника» [3, с.29].

Викладання польської мови для студентів-міжнародників має свою специфіку, в основу якої покладено принципи системності, комунікативної спрямованості навчання, порівняння мовних систем української та польської мов. На сьогодні студенти вивчають іноземну мову (польську) із застосуванням на практиці інноваційних методологічних підходів, що надає можливість викладачам впровадити та вдосконалити нові методи роботи, підвищити ефективність навчального процесу та рівень знань студентів [4]. До інноваційних методів викладання польської мови належать: а) інтерактивні методи викладання, б) використання технічних засобів навчання (комп'ютерних та мультимедійних, мережі Інтернет) тощо.

Позитивний результат у вивченні польської мови дає самостійна робота студентів з аудіовізуальними матеріалами, тобто перегляд фільмів, репортажів, новин польською мовою, слухання польського радіо, вивчення напам'ять польських народних та сучасних пісень тощо. Воляк А. вважає, що «використання аудіовізуальних матеріалів сприяє мовному та культурному зануренню в іноземну реальність тих, хто вивчає іноземну мову [переклад автора]» [5, с. 294]. Наприклад, викладач у рамках святкування річниці незалежності Польщі може запланувати перегляд студентами фільмів Єжи Гофмана «1920 Bitwawarszawska» («1920 Варшавська битва») та Єжи Любаха «Важке братерство»), які ознайомлять як з історичним минулим Польщі, так і новою лексикою та фразеологією польської

мови. Студенти охоче слухають сучасні польські пісні, готують про них презентації та вчать напам'ять, а також у різдвяні свята вчать колядки та щедрівки польською мовою, що підвищує рівень їх лінгвокраєзнавчої компетенції.

На заняттях з польської мови використовуються також різні форми інтерактивних методів, які розвивають спостережливість студентів, учать робити висновки, зіставляти окремі факти, студенти краще засвоюють практичний і теоретичний матеріал, учаться застосовувати набуті знання в типових ситуаціях. Наприклад, теми: «Bankowość», «GospodarkaPolski», «Turystyka» та інші, викладені у формі інтерв'ю чи конференції, допоможуть студентам краще засвоїти польську економічну лексику та спеціальну термінологію, глибше ознайомлять із новими реаліями польського суспільства.

Робота зі створення презентацій польською мовою є досить цікавою для студентів. Ефективними є створення презентацій не лише практичного, але й теоретичного типу, наприклад, на теоретичні теми порівняльного характеру «Числівники в українській та польській мовах», «Особливості ступенювання прикметників в українській та польській мовах» тощо. Актуальними є такі презентації під час вивчення нової польської лексики чи термінології. Допоможуть під час вивчення нової польської лексики, складного теоретичного матеріалу також сучасні популярні словники ABBYY Lingvo, програма сканування та розпізнавання текстів ABBYY Fine Reader, програма-перекладач Pragma тощо.

Отже, інноваційні та інформаційно-технічні методи викладання польської мови в економічному ВНЗ надають можливість викладачеві впроваджувати та вдосконалювати нові методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу та рівень знань студентів, покращують якість подання навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачують зміст аудиторних занять, підвищують мотивацію до вивчення польської мови, створюють умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами.

Вивчення польської мови в економічному ВНЗ в умовах євроінтеграційних викликів сучасного суспільства дає додаткові шанси студентам-випускникам у влаштуванні на роботу, вони підвищують свій рівень конкурентоспроможності, стають спеціалістами не лише місцевого, але й європейського рівня. На сьогодні постійно зростає кількість громадян України, які оселяються в Польщі або приїжджають на навчання до польських ВНЗ і яким потрібне знання польської мови. Активне налагодження ділових

контактів між підприємцями, політиками, органами місцевого самоврядування і культурними та науковими установами Польщі та України сприяє тому, що вивчення польської мови професійного спрямування на сьогодні стає актуальним та економічно й політично обґрунтованим.

Література

1. Галицька М. М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців / М.М. Галицька // Освітологічний дискурс. — Київ, 2014. — № 2 (6). — С. 23–30.
2. Підписано Угоду про співробітництво між Конференцією ректорів академічних шкіл Польщі та Спілкою ректорів ВНЗ України // <http://mon.gov.ua/ua/news/33516-pidpisano-ugodu-pro-spivrobitnitstvo-mige-konferentsieyu-rektoriv-akademichnih-shkil-polschi-ta-spilkoju-rektoriv-vnz-ukrayini>.
3. Скуратівська М. О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у вищій школі України [Електронний ресурс] / <http://intkonf.org/skurativska-mo-suchasni-metodi-ta-tehnologiyi-vikladannya-inozemnih-mov-u-vischii-shkoli-ukrayini/>
4. Хоменко О.В. Іншомовна підготовка студентів економічних спеціальностей в контексті глобалізації : монографія / О. В. Хоменко — К.: КНУТД, 2014. — 364 с.
5. Agnieszka Wolak. Media audiowizualne na lekcji języka obcego na przykładzie reportażu telewizyjnego // Kształcenie polonistyczne cudzoziemców. — Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2013. — Т. 20. — С. 293—301.

УДК 005.336.2:378-057.87:33

Грицяк Л.Д.,

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
факультету міжнародної економіки і менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

ЗМІСТ І СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. У статті розкрито поняття «соціальна компетенція»; узагальнено погляди вчених на формування компетентної особистості. Зроблено ви-